

Apró mondanivalók

A M. Kir. Horthy Miklós Tudomány-egyetem szeptember hó 22-én hétfőn tartotta az 1941–42. tanévet megnyitó ünnepélyét. Az ünnepséget megelőző istentiszteleteken, talán a Szei felhívása eredményeképpen, az eddigi évek résztvevőinél lényegesen nagyobb számban jelent meg az egyetemi ifjúság, s az Egyetem aulájában is rengetegen hallgatták végig Szent-Györgyi Albert dr. lelépő rektor beszámolóját, melyben külön kiemelte a Szei megalakulását és eddig végzett munkáját. Kogutowicz Károly e. i. retor székfoglalójában a modern földrajztudomány néhány rendkívül érdekes problémáját ismertette és fontos elvi kérdéseket tisztázott. Előadása különösen a Szei magyarságismereti munkaközössége számára jelent útmutatást. Az ünnepség végén elsősorban énekelt a Szegedi Egyetemi Énekkar vegyeskara, mely az idén alakult meg. A vegyeskar új lehetőségeket, szélesebb művészi távlatokat nyit meg az énekelni vágyó ifjúság előtt.

A Színjátszó Társaság az idei tanévre Kopasz Márta egyetemi rajzlektornőt kérte meg, hogy vállálja el a díszlettervezői tisztelet. A lektornő, aki a Szei-nek már számos tervet készített — többek között a szép hirdetőtáblákat és lapunk fejlécét is ő tervezte — örömmel teljesítette a Színjátszó Társaság kérését és már meg is kezdte a tervek elkészítését. Ez a tisztség az idén különösen sok munkát jelent, hiszen a Színjátszó Társaság a Magyar drámatörténeti kollégium előadásain sokszor fog közreműködni, és így meglehetősen sok gondot zúdít a lektornő nyakába, akinek önzetlen munkájáért e helyen is köszönetet mondunk.

Egymás közt

Egy-két szó egy régi divatról

Az elsőéves, amikor feljön az egyetemre, lenéz mindenkit, aki nem egyetemista, a felsőéves pedig bizonyos unott, fontoskodó, atyáskodó mosollyal kezel mindenkit, aki nem felsőéves. Az elsőéves, amikor már egyszer végiglátogatta az összes felvett előadásait úgy beszél professzorairól, mintha 10 éve ismerné őket, maliciózus mosollyal tárgyalja le előadásbeli jellegzetességeit, unott és fölényes mosollyal oktatja ki kollégáit, hogy bizonyos professzoroknál mit kell és mit nem kell tudni, mit kérdez és mit nem kérdez kollokviumon. A felsőéves mindenhez unottan és titokzatosan mosolyog.

Pedig az elsőéves nem tudja, hogy mi lesz kollokviumon, a felsőéves pedig tudja, hogy sohasem lehet tudni.

Miért bolondítják hát egymást és önmagukat? Mert divat. Divat fölényesnek és mindentudónak látszani. Divat mindent lenézni és minden fölött átnézni. Divat a tekintélyt nem tisztelni.

Nem érezzük-e néha, hogy megcsaltuk magunkat? Hogy hiányzik valami az életünkben, hogy valami lassan, de biztosan eltűnik az életünkben: az őszinteség?

Nem érezzük néha, hogy milyen jól esik, ha egyszer-kétszer őszintén megvalljuk, hogy nem tudunk valamit? Szerezzük meg magunknak ezt a jóérzést minél többször s akkor lassan visszatér az életünkbe az őszinteség. Ezzel együtt a fölényes mosoly átalakul egészséges mosollyá. Könnyebb lesz a lelünk, ha egyenszen bele tudunk nézni társaink szemébe. Könnyebb lesz a kollokvium is, mert megtanuljuk azt is, amit „nem fog kérdezni” a professzor úr.

Mi kell mindehhez? Egy kis őszinteség. Sze — ry.

Nyikos István:

Tövises és virágok az egység körül

„Hány szép feltétel s jóakarát
némul el s némult el már, mely
egyesüléssel s egyetértéssel vaj-
mi szépet és nagyot alkotna s al-
kotott volna!”

(Széchenyi: Hitel)

KÉTSÉG AZ EGYSEG KÖRÜL.

Ahol tíz egyesület van, ott tíz elnök is.

Ha ott netán győz az egyetakarás és nagyotakarás, attól fogva egy egyesület lesz és egy elnök. A többi kilencnek csak annyi marad az elnök-ségből, hogy azt mondhatja, „Mi az elnökséget nem irigyelnők.” (Pedig irigy, csak nem elnök, sőt éppen arra irigy.)

De az emberek annyira jók, hogy ha lehet, se irigykedni, se hazudni nem akarnak.

Ezért a legtöbb helyen tíz egyesület van és tíz elnök. Sőt: még tíz díszelnök.

„Ó AZ OKA . . .”

Ha tíz egyesület van egy helyen, akkor mindegyik azt mondhatja, hogy azért nem tud semmit sem produkálni, mert a többi, vagy legalábbis „az a másik” megakadályozza azzal, hogy elszippantja előle a tagokat, hogy átveszi a programját, stb., de ha egyébbel nem, hát azzal, hogy nem hajlandó vele együtt dolgozni.

Ebből is látható, hogy helyesebb, ha tíz egyesület van, mint ha egy, mert az a rendes világ, ahol mindennek megvan az oka. —

Persze: másban . . .

„KÜLÖNB NALA . . .”

Az egyetlen egyesület magát csak a legfőbb jóhoz, a tökélethez mérheti. (Attól pedig mindig messze lesz, mert emberek a tagjai, nem angyalok). — Ha aztán nagyon messze jár a tökéletességtől, akkor jobb magát nem hozzámérni, mert az eredmény nagyon csúnya volna . . .

Mérhetné még magát a régebbi önmagához is, de akkor annál mindig különbbé kell válnia, szóval fejlődnie kell, hogy a mérés eredménye szép lehessen. Az pedig nehéz.

Sokal könnyebb, olcsóbb hát akkor a mérés, ha tíz egyesület van és mindegyik azzal amíthatja magát és a jámbor lelkeket, hogy a többinél, de legalábbis „annál a másikkal” különb.

„JOBB A TIZ VERÉB, MINT AZ EGY TUZOK.”

Ezzel csitítják lelkiismeretüket az egyesületesdi status quo-jának a hívei. Szóval azok, akik tíz felé fogják az egy-egy verebet, de mind úgy, ahogy épp nekik tetszik, no meg azok, akik a verébpecsenyétől híznak.

Túzokfogáshoz a tíz veréb fogónak egy akarattal kellene egy tűzok után futni, és a verébevéőknek azzal kellene beérni, hogy nekik is meg kell a többiekkel az egy tűzokon osztozkodni, míg a verebet egymaguk ették meg. A többieknek is jutó tűzokból meg senkinek sem jut egy verébnyi.

Pedig a világ úgy szép, ha néhány embernek egész veréb jut, a többinek meg az, hogy nézheti. No meg az, hogy meg is foghatja a verébevéők számára.

„Mai világban kiki átlátja,
hogy egy magányos ember sem-
mi, s csak egyesületnek van hosz-
szú élet s igazi súlya.”

(Széchenyi: Hitel)

KÖVEK HELYETT PIRAMIS.

Amíg sok csip-csup egyesület van, egyetlen nagy közösség helyett, addig csak kisebb-nagyobb kőrákások állnak ki a sivatag homokjából. Egyik-másikban értékek is vannak, de azok, amelyeknek a piramis az álmuk, jórészt csak egymagukban küzdenek a homokkal, mert undorodnak a véletlenek-összehozta, szétforgácsolt erejű, egymásra acsarkodó kőrákásoktól.

De ha aztán egyszer úgy megborznak a homoktól a kövek, hogy az eget keresve piramist akarnak magukból építeni és lesznek kövek, amelyek vállallják a súlyt, amely majd rájuk nehezedik és odaadják magukat alapnak, fölépül a piramis és minden kő a helyére kerül.

A piramis pedig magasra emelkedik a homokból, nagy távlatok vannak előtte térben és időben, s a mélyén kincseket rejt.

A LEGFÖBB PARANC SOLAT.

Ha az életnek egy helyén száz ember él együtt és a száz nem közömbösen bámul a semmibe, mint a kirakatbábuk a kirakatban, sem nem forgácsolódik marakodó klikkekre, mint a politikusok a liberális parlamentekben, hanem közösséggé, egymásért dolgozó, összetartozó száz emberré válik, mint a katonák a harctéren, akkor mindegyikük az otthonának érezheti azt a helyet. Magát meg olyan nagy-nak és erősnak, mint mindannyian együtt: hiszen ott kiki azonos a többivel. Ahol meg százan azonosak, ott egy: száz van, nem pedig száz: egy!

Igen. Így nőhet meg az ember otthona és így nőhet meg az ember: a szeretetben.

MINDEN RÉSZÉBEN ÉP EGÉSZ.

Ha a száz munkás nem tízfelé, hanem együtt dolgozik, akkor lesznek köztük, akikből mérnökök válnak és a terveket teremtik meg, lesznek akik az alapot rakják úgy, hogy a tíz ujjukból csurog a vér, lesznek, akik az ajtókat-ablakokat vágják, hogy az emberek egymáshoz közel legyenek, s hogy a napfény az arcukra zuhogjon, lesznek, akik a butorokat hozzák a szobákba, hogy a bennüklakók otthonabb otthonává válják.

Igy lesz minden részében ép egésze.

A Magyar Város, amelynek a háza magyar emberekből épülnek, csak ilyenekből állhat!

KÉT MAGYAR PÉLDA.

A hét vezér egy helyre csurgatta a vérét s a nemzet testében ez az egy egy helyre csurgatott vér volt mindig az élet adó.

Horthy Miklós Szegeden egy táborba szólította a százfelé szakadt magyar erőt és ezt az erőt olyan hatalommá tette, amely óriási mozgulatokkal teszi újból eggyé a széjjel szakadt országot.

Ez a két példa az eddigi magyar történelem legrégebbi és legújabb nagy tette.

Az egyik az eddigi magyar történelem alfája, a másik az omegája.

Egy kolozsvári mondja

Kérve és kéréstlenül sokat szóltak már a Szei-ről. Az eddigi hozzászólások azonban kívülállóak szólása volt. Olyanoké, akik már nem voltak egyetemi hallgatók. Megkérdeztünk most egy kolozsvári diákot, hogy Kolozsvárról hogyan látják a mi mozgalmunkat.

Mióta ismered a Szei munkáját? A kolozsvári magyar diákelet kereteinek megszervezésénél természetesen minden hasonló törekvést próbáltunk megismerni. Így figyeltünk fel a Szei munkájára is. Egészen a megindulástól fogva figyelemmel kísértem a munkátokat.

Mi az általános benyomásod a Szei-ről? Igen komoly elszánsokat látok és örömmel látom azt is, hogy ezek nem hanyódnak el, hanem meg is valósítják őket. Azt hiszem, a Szei célkitűzései magukban foglalják mindazt, amit a mai, komolyan gondolkodó fiatalság magáénak vall.

Mi a véleményed a Szei körüli vitákról? Legelőször is le kell szögezmem azt, hogy véleményt csak az mondhat, aki ismeri is a helyzetet. Szerencsére szívességekből alkalmam volt megismerni s nyugodtan mondhatom, hogy a támadások — amiből pedig egészen szép csokorkát gyűjthettek össze, — csak felületes szemléletből, a helyzet nemismeréséből, vagy irigységből származhatnak. Aki közelebből megnézi, mint magam is, örömmel állapíthatja meg, hogy a diákelet és sajnos az egész társadalmi élet régi hibáját sikerült kiküszöbölnöket, így azt, hogy az egyesületet lépcsőnek használják fel egyesek, hogy kivénültek kezében legyen a vezetés és hogy az ifjúság a középiskolából közvetlenül a kíméletlen napi politika világába kerüljön. Azt hiszem, hogy az általatok adott világnézeti nevelés előfeltétele annak, hogy valaki kiléphessen a porondra. Sajnos régebben igen sokszor láttuk, hogy a „golyókat” — felhasználva tapasztalatlan-ságukat és lendületüket, — alapos előkészítés és kialakult eszmekör nélkül „ugratták be” s ha az akció sikerült, akkor az eredményt a háttérben működő és óvatosan meghúzódo öregek könyvelték el s ha nem sikerült, mindenki megtagadta a beugratottakat.

Hogyan látod a Szei jövőjét? Hiszem, hogy minden új hallgató megérti törekvéseiket és minden szegedi diák segíteni fog azok megvalósításában. Ha pedig látni fogják a többi egyetemeken is azt az egységes és komoly munkát, ami a szegedi és kolozsvári egyetemen folyik, azt hiszem, nem sok idő kell és az egész magyar főiskolás ifjúság egységesen fog ugyanezen dolgozni.

Milyen kapcsolatot képzelsz el a szegedi és kolozsvári diákság között? A kapcsolatok már régen megvannak és a célkitűzések, de a módszerek is annyira hasonlóak, hogy már ez maga biztosítja a további közeledésre és együttműködésre. Nagyon örülnék, ha ennek a két egyetemnek az ifjúsága minél hamarabb és minél közvetlenebbül összefogna és minél többet találkoznának megbeszélni a további terveket s az elért eredményeket.

Ismered a Szegedi Hid-at? Olvastam. Nagyon szerencsésnek találom, hogy megfelelően komoly cikkek mellett a diákos vídamságnak is meg van a maga helye. A kiállítás és a tartalom egyaránt elsőrangú. Általában nálunk ezt látom a legfontosabbnak, hogy igen nagy súlyt fektettek a szépre a művelésére. Már Kolozsváron megdöbbentünk azon, hogy milyen magas művészi ízléssel csináltatok meg a Hamlet-előadást és a Szegedi Hid is bizonyítéka a művészi céljaitoknak és egyesek elhivatottságának.

Nagyon egészségesnek találom azt, hogy egyesek itt megtalálják tehetségeik érvényesülési lehetőségeit. Így fejlődhet ki az ő példájuk nyomán egy alkotásra képes hivatástudó új ifjúsági vezetőréteg.